

Nro. 47.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juniusnak 15-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Anglia.

Egy idő-ólta sok a' féle hamiss vád rá-fogások keringettek a' világonn 's Frantzia Országban is, hogy t. i. az Anglus Orzágló-szék az ott lévő Frantzia hadi fogjokat ilyen 's amolyan kegyetlenséggel és keménységgel traktálná. A' gondolatja azonban eddig is az vólt némellyeknek, hogy ez a' hir kész-akarva és tsak azért terjesztődött legyen el Frantzia Országban, mint ellenséges fogás, hogy az által a' Frantzia nép, Anglia ellen annyival is inkább fel-gerjesztődjön. Elég az a' dologhoz, hogy nem régen az Angliai Parlamentomban is szó lévén ezen vádról, az Alsó Ház-

A a a

ból egy Commissió rendeltetett ki, hogy vizsgálja meg a' vádat. A' Commissió minden papirossákat és Actákat, a' mellyek az Angliában lévő Frantzia hadi fogjokat illették, vizsgáló szem-ügyre vévén, a' múlt Május' 3-dikánn ilyen 4 pontokból álló jelentést tett az Alsó Ház előtt: — 1-szor. Az a' vád, hogy a' Frantzia hadi fogjok Angliában kegyetlenséggel traktáltatnának, telyeséggel fundamentom nélkül való dolog, és az, csak azért fogott az ellenség által ki-gondóltatott lenni, hogy azzal ő maga menthesse azt a' bánás' módját, mellyel ő az Anglus hadi fogjokhoz viseltetik. — 2-szor. Az Anglus fogjok Frantzia Országban olly nagy keménységgel és embertelenséggel traktáltatnak, a' mellynek egy háborúban sem lehet példáját találni, és a' melly a' Nemzetek' törvényével is ellenkezik. — 3-szor. A' Britannus Országgló-szék meg nem szűnt projectálni a' hadi fogjoknak egymástól való költsönös visszatszeréltetődéseket: hanem a' Frantzia Országgló szék' igazságtalan kivánságai, minden e' felett való alkudozásokat semmivé tette nek. — 4-szer. A' Nemzetek' Törvényének principiumait, a' Sir *Sidney Smith*' személyében a' Frantzia Országgló-szék igen durván meg-rontotta."

A' Londoni Udvari Ujjságban is közönségesse tétettettek már néhány tudósítások az Ostendei expeditzióról. Egyiket ezen tudósítások között, a' hajós sereg' vezére *Home Popham*, az Admirális' Secretariussához, a' másikat az első Gárda Regement Oberstlájtnántja, *Warde*, 20 dik-ban indították az *Ostendei* kikötő helyből *London*-ba. — *Warde*, minekutánna előbb a' szározra ki-izállott Regementekről és Kompániákról emlékezett volna, az utánn így folytatja levelét: —

„Ezen seregek el-érték a' magok' ki-szálittatódásoknak tzélját, a' midönn bizonyos számú sajkákat, a' mellyek az Angliába való által-ütésre voltak szánva, fel-égettek, és a' Brüggei tsatorna' viz-tartóztatóját azzal a' tökéletességgel el-rontották, hogy abban már ma reggel egy tsepp viz

sem vólt. Minthogy továbbá a' vólt az ellenség' fel-tett tzélja, hogy a' *Flieszingeni* kikötő helyben lévő transport hajókat, abból az előre való vi-gyazásból, ne-hogy a' tengerenn az ellenség' ke-zébe akadjanak, a' tartományban benn lévő vi-zekenn és tsatornákon szállítsa-el az *Ostendei* és *Dünkircheni* kikötő helyekbe, most 'hát már ezen tzéljában sem fog az ellenség bóldogúlni, a' minthogy a' mostanában elrontatott Brüggei tsa-torna' viz-tartóztatójának, a' melly Európában egy vólt a' maga' nemében, 5 esztendők kíván-tattak el készülésére. El végezvén seregeink a' reájok kizatott dólgot, már déli 12 órakor, mi-kor az ő egész vesztések még tsak egy el-esett és egy meg sebesedett emberből állott, esmét ha-jóra akartak vólna ülni, hanem a' szél a' part felől fújt, és őket akadájoztatta. Erre nézve egész nap és éjjel a' pallagonn állottak fegyveresen. Az ellenség a' hosszú napot és éjjelt fegyvere-seknek öszsze-gyűjtésére fordította, és 20-dikban reggel seregeinkre nagy erővel reájok ütött, melly-hez képpest ezek capitulálni, és magokat nagy számmal fel-adni kéntelenek vóltak."

„Minekutánna *Home Popham* a' partra ki szál-lott katonaságot fogságra esni szemlélte vólna, egy levelet irt az *Ostendei Komendánshoz*, melly-ben így fejezi ki a' maga kívánságait: —

„Éppen most értettem sajnálva, hogy a' Bri-tannus seregek a' Generál-Máyor *Cooté*, és Kapi-tány *Mackellar*' vezérlése alatt, a' Respublika' se-regeivel capituláltak légyen. Ollyan bizodalom-mal vagyok, hogy ezen Britannus seregekhez olly betsülettel fogtok, Uram, viseltetni, a' melly azon tisztekhez és emberekhez, a' kik a' magok Feje-delme' parantsolatjainak bé töltésében járnak, il-lendő. Meg-változtathatatlan regulája a' Britan-nus Országló-széknek az, hogy a' nálla lévő hadi fogjók' állapotját a' lehetőségig jóvá tegye: melly-hez-képpest meg vagyok győzöttetve a' felől, hogy ezen történetben ti is így fogtok azon An-glus fogjokkal bánni, a' kiket el fogtatok. Semmi

régulával ellenkező dolog nem fog az is lenni, hogy ezen fogjok haladék nélkül vissza tseréltődjenek: sőt az, az Úr' nevének az emberiség és nemesség által való megkülömböztetésére fog szolgálni. Kötelezem magamat az Úrnak, hogy Angliából éppen annyi számú és rangú Frantzia fogjok fognak vissza botsáttatni, a' mennyinek az Úr és a' Frantzia Országgló Izék fogják a' most el fogattatott Anglusokat jelenteni, ha tsak egy vagy más személynek el-botsáttatódásával valamely Státus béli akadály nem leszen öfzfe kötöttetve. Küldöm el fogattatott tiszteinknek a' hajókonn hátra hagyott portékáikat, olyan bizodalommal lévén, hogy az Úr nékiek mind azokat mentül elébb által fogja adattatni. Kérem az Urat, engedje meg a' tiszteknék és embereknék, hogy ezen hajótól küldhessenek Angliába, a' magok attyokfiához leveleket haza, mivel én azokat, a' kik meg-ölettettek, vagy sebbe estek, hogy kik légyenek nem tudhatom, noha a' száma ezeknek, a' hozzám érkezett tudósítások szerént tsak ugyan nem felette nagy lehet. Kérem az Urat, hogy ezen levelemre haladék nélkül válaszoljon; mellyel én, az Úrnak a' capitalált Anglus seregekhez viseltető nemes indulatjába bizván, szerentsémnek tartom lenni — az Úr' alazátos szolgája. Költ az Expeditzió nevű hajónn, Máj. 20-dikánn."

„*Home Popham.*”

Az Admirális' Secretariussához irt levele *Home Pophamnak*, az *Expeditzió* nevű hajóról, az *Ostende'* obléből, Május 20 dikánn: —

„*Sir!* — Az Admirális' Commissárius Lordjainak ezen hónap' 8 dikán költ rendelessek szerént, én 14 dikben, 21 hadi hajókkal és transportokkal, a' mellyekenn a' Generál Májor *Cooté'* vezérlése alatt lévő seregek ültek, útnak indultam, olyan tzéllal, hogy a' Brüggei tsatornák' viz-tartóztatóit felvettessem, és a' Hollándia, Flándria, 's Frantzia Ország között való belső hajókázás-béli közösülést semmivé tegyem. Tudósittattam, hogy a' *Flieszingeni* kikötő-helyben fel-

készült ellenséges transportok haladék nélkül el fognának *Ostende* és *Dünkirchen* felé evezni. Ez a' környülállás meg győző ok vólt nékem és Generál *Cootének* az iránt, hogy nekünk egy szem-pillantatot se késedelmezni, hanem a' reánk bizatott munkában sietve eljárni, nagyon fontos dolog legyen, ha szintén a' veszedelmek nagyobbúlni találnának is. Ily okokra nézve minden készületeket meg tettünk, hogy az ellenséges partokhoz mennél közelebb járúlhassunk, a' nélkül, hogy észre vétettessünk.

„Egy óraker (19-diknek ejszakájánn) vas-matskáinkat le-botsátottuk. A' szél tsak hamar Napnyugotra fordúlt, és olly keményen fújt befelé a' tengerre, hogy én és a' Generál azon tanátskoztunk, valyon nem jobb lenne e' mostanában a' tengerre vissza eveznünk, és kedvezőbb alkalmatosságot várunk. Egy hajónk azonban éppen ekkor érkezett meg egy ellenséges hajóval, a' melyet éppen az Ostendei Battériák mellett fogott el. Az ellenséges hajó' emberei külön-külön meg kérdeztetvén, olly kitsiny hadi erőt mondtak lenni az Ostendei, Nieuporti, és Brüggei santzokban, hogy Generál *Cote* kért bennüket, engednök meg néki, hogy a' nagy tzélnak elérése u. m. a' Brüggei tsatornának el-rontása végett, a' szározra szállhasson-ki, ha szintén az önnét való vissza-jövele, az ellenkező szél miatt nem úgy találna is meg-esni, a' mint ő kívánhatná. Én ezen bátor projectumot magam is azonnal helybe hagytam. A' seregek sietve kiszállittattak; sokak közülök már ki-szállottak vólt, a' mikor itt' létünk meg tudatott; és az Ostendei Battériák tsak reggel négy óra utánn egy fertályal kezdettek el agyuzni reánk, a' mellyekre nekünk is három hajóink kezdettek el vissza felelni, és két Bombi-hányó hajóink kezdettek el a' Bombikat hányni, a' mellyek igen jól tzeloztatva lévén, *Ostende* várossát néhány izben meggyujtották, és a' hajókban sok kárt tettek. Már 5 óraker a' ki rendelt seregek minden ágyuzó és minázó készületeikkel együtt a' partonn vóltak.

Én azonban a' Generális' állapota iránt a' nem kedvező idő miatt nem kitsiny félelemben lévén, rendelést tettem az ágyus sajkáknak, hogy a' partokhoz a' lehetőségig közel evezzenek, a' seregeknek vissza jöveleteket minden módon fedezék, és a' hajókra való vissza-szállásokban azoknak segedelemmel légyenek.

„Az ellenséges Battiériák azonban, *Wolverene*, *Asp*, és *Biter* nevű hajóinkra szakadatlanul tüzelvén, mivel az első ezek közül már igen meg-rontatott, 's a' második is már 4 órák alatt állott csak 300 ölnyi távolságra a' Battiériáktól, ezeket innét el-távozni parantsoltam és helyekbe más hármakat rendeltem, hogy az ellenséget azon a' részen foglalatoskodtassák, és az ő ágyuit a' ki-szállott seregek ellen dolgozhatni ne engedjék: hanem, minthogy a' víz igen kitsiny vólt, nem közelithettek a' Komendánsok éppen annyira, a' menyire kívánták volna. Az alatt még több seregeink is már éppen a' ki szállásba foglalatoskodtak, midönn szerentsére még tudósíttathattak, hogy haladék nélkül térjenek meg.

„Tíz óra után husz minutumokkal az a' gyönyörűségem vólt, hogy a' tsattanást, a' melly t. i. a' víz tartóztatóknak fel-vettetődésekkor okoztatott, hallottam, 's csak hamar az után a' seregeket is a' part mellett lévő porondokon öfzgyülekezve lenni szemlélttem: hanem olly nagy vólt a' tenger' hanykodása, hogy csak egy embert is lehetetlen lett volna a' hajóra vissza szállítani, mellyhez képpes a' szélnek tsendesedését várni, 's minden előre való készületeket ahozképpes tenni kénytelenek vóltunk.”

„Ma (20-dikban) nap-fel jötekor én a' *Kitte* nevű hajóban a' part mellé eveztem, ollyan szél-lal, hogy minden lehető segedelemmel legyek seregeinknek: de már ekkor nagy szomorúságra őket az ellenségtől körül kerítettve lenni szemlélttem; és már arról sem kételkedvén, hogy a' Generális capitalált légyen, hajóinknak a' vas-matskák' fel szedése iránt parantsolatot adtam ki;

's egyfzersmind a' fegyvernyugvást jelentő zászlóval, *Boone* nevű Garda-Oberstert, a' *Kitte'* Kapitányával *Brownal* együtt, egy levéllel (melly fennebb olvastatott) az Ostendei Komendánsához ki-küldöttem. A' Generális Adjutánsa *Williamson* ma tiz óra tájban a' hajóra vissza-érkezvén, noha szomorúsággal hallottuk tőlle egy felöll, hogy a' Generál, *Cooté*, meg-sebessítettett légyen, vizafiztalással értettük tsak ugyan más felöll, hogy seregeinknek vezztése, az őket ért némelly vizontagságok között, 's minekutánna Országunkra nézve egy illy fontos szolgálatot tökelletességre vittenek vólna, tsak valami 50 vagy 60 meg ölette-tett és meg sebessítettett emberekre telik, és hogy a' Generális nem előbb capitulált, hanem tsak mikor már néhány ezer emberekből álló Nemzeti seregek által magát körül vétetve lenni szemlelte.

„Ma reggel esett értésemre, hogy a' tsa-torna egészfen ki száradott, és hogy a' seregeink által tegnap el-rontatott viz-tartóztatókonn a' *Brüggei* Reudek 5 esztendeig dolgoztattak vólt. Reméllem, hogy Uraságtok meg-elégedettek azzal, hogy az ellenség illy véletlenül meg-lepettetvén, a' mit Uraságtok kívántak, mind véghez vitette-tett: ha szintén seregeinknek vezztése, azt, a' mit gondólni lehetett vólna, sokkal feljül haladja, a' mellynek az ellenkező szél és a' nem kedvező idő az oka; minthogy külömben a' seregek már tegnap 12 órakor szerentsésen a' hajókonn lehettek vólna, a' mikor minden hóltakból és sebessekből álló vezztések, tsak 4 emberekre számláltatott. A' partra a' katonákkal együtt ki-szállott Matrozokat Kapitány *Winthrop* vezérelte, és mindenről ő szorgalmatoskodott, a' mi a' puszkapor szállítás-hoz és a' minázásokhoz a' viz tartóztatok' felvettetésére szükséges vólt. A' Capitulátzióba belé vagynak a' ki szállott Matrozok is foglaltatva: az el-fogattattak' száma azonban még nem tudatik.”

„*Home Popham.*

A' Generál *Cooté'* Adjutánsa Kapitány *Williamson* ezeket írta: —

A' sajkák fel-égettettek, és mindenek úgy el végeztettek, hogy a' katonaság már 12 órakor a' hajókra való vissza szállásra készen állott. Lehetetlen lévén azonban a' hajóra való ülés: a' porondonn a' leg keményebb állásokat választottuk. Másnap reggeli 4 órakor, egy 600 emberből álló tsoport bal szárnyunkra, egy más nagy tsoport pedig jobb szárnyunkra ütött; előlről egy temérdek sereg által támadtattuk meg. — Ha a' szél seregeinknek ki szállása után azonnal Északra nem fordúlt, és nagy tenger hánykodást nem okozott volna: a' Generalis csak 3 vagy 4 emberből álló veszteséssel jött volna vissza. A' holtakat és sebeseket nem vehettük számba: de voltak gyanítható képpen 50-nonn vagy 60-nonn. — A' tisztjeink között, Generál *Coot*e sebet kapott, Oberster *Hely* el esett, Oberster *Campbel* sebet kapott, Agyuzó Kapitány *Walker* ugyan azt kapott, etc.

Irlándia.

A' midönn Limerickből úgy irnak, hogy a' támadókkal való kemény-bánásnak a' leg jobb következései vagynak, a' támadás' tüze az alatt már még a' Dublini Grófságra is el terjedett. Az utóbbi levelek szerint bizonytalan dolog volt, hogy valyon nem fog e' *Dublin* várossa is proclamálni, hogy hasonló állapotban legyen. A' katonák itt-amott sok tilalmas dolgokra ki-bocsátkoznak mint hallik; az olyan helyeken, a' hol a' gyanított fegyverekre reá nem akadnak, a' házakat és házi portékákat rongják. A' múlt Május' elejénn *Dublin*ban egy hid mellett 500 lántsanylek találtattak el dugva, és el vétetteitek. — Ezen fő városbann olyan rendelése vagyon az örző seregeknek, hogy az indulásra örökre készen legyenek.

Sőt hallatik, hogy még az Irlándiai Dámák magok is olyan titkos esküvéssel kötelezték legyen el magokat egymás között, hogy a' mennyiben töllök fog állani, a' Parlamentom' reformáltatódásánn, és az Irlándiai Catholicusoknak Politikai szabadságokonn, ők is munkalodni fognak.

Batava Respublika.

A' Directorium itt is tudósította a' két Törvény-hozó Tanácsokat az Anglusoknak *Ostendé*-nél tett ki szállásokról, említvén egyfzersmind, hogy arra a' történetre, ha valahogy a' Batava Respublika' partjai ellen is hasonló ki szállás-béltzélozással találnának lenni, az ő ellenséges próbáinak meg gátlására már minden előre való készületek meg-tétettettek,

A' Generál *Daendels*' állapotja még foglalatostokodtatja a' Publicum' figyelmetességét. A' Directorium egy Circularét botsátott ki, a' mellyben meg hivattatik *Daendels*, hogy Junius 19-dikére *Hágában* legyen. Hallatik azonban, hogy *Vrede* nevű tagja is a' Belgák' Directoriumának, el-útatott legyen *Párisba*, a' hól *Daendels*nek sok és hatalmas barátjai vagynak. Sőt a' *Hágában* lévő Frantzia Követségi Secretarius Hazafi *Ducange* is, Május 24-dikénn el-ment ugyan oda.

Frantzia Ország.

A' 26 dik és 28-dik Májusi *Brüsseli* levelek szerént nintsen többé semmi kétség a' felöll, hogy az Anglus hajós sereg az *Ostendei* expeditzióból 23-dikban *Anglia* felé valósággal vizliza evezett. „Bizonyos dolog az (igy ír továbbá a' *Brüsseli* tudósító), hogy az Anglusok' *Ostende* ellen tett próbájának, nagy plánummal volt öszfe köttetése. A' tzeljok a' vólt, hogy azon szempillantatban, a' midönn a' *Slykensi* viz-tartóztatónak elrontódása után a' tengernek ki felé lejendő folyása (*Fluth. Fluxus*) által a' vidék valami 4 mértföldnyi távolságra a' viztől elborittatódna, az *Ostendei* kikötő helyet el foglalják, reméllvén, hogy mivel a' Frantzia seregek már akkor a' viznek ki-öntése miatt hozzájok nem férhetnének, ők az alatt magokat *Ostendében* meg fészkelhetnék. Már akkor egy Anglus hajós sereg ezen kikötő helyben is bátran meg-állapodhatott volna, és onnét a' Hollándus tengeri erőnek a' Frantzia

hajós sereggel való öszfe-tsatoltatódása a' tengerenn éppen úgy meg-gátoltathatott volna, valamint a' Brüggei tsatarnának el-romlása miatt a' Hollándiai transportoknak a' belső vizekenn *Ostendé*hez és *Dünkirchen*hez való juthatások. Az időt jól ki választotta vólt az ellenség annyiban, hogy az őrző sereg a' városban csak 300 emberekből állott, és a' bástyákonn sem vólt elégséges ágyú, a' melly környülállásokról, mint látszik, jól vólt tudósittatva. Csak 6 órákkal későbbre jelentek vólna még a' Frantzia seregek, vagy ha az a' Szerentséjek nem lett vólna, hogy az Anglusokat az első reájok való ütésben vizsgálva verhessék, ezeknek egész plánumjok tökéletes-ségre ment vólna. A' viz-tartóztatók erőssen meg-rontattak, és helyre-állítottások nagy summa pénzt és sok időt fog kívánni. A' lakosok, hogy a' viztől való közönséges el-borittatást el-kerülhessék, a' tsatorna' torkáinál földel töltött hajókat süjlesztettek, és töltött zsákokat 's minden e' féléket hánytak a' vízbe. Az itt történt tsatázás véresebb vólt, hogy-sem eleinten gondóltatott. Mind két Fél' részéről sok ember hullott el, minthogy dühösséggel határos fel-mérgezülessel verekedtek. Az *Ostendé*be 12 órák alatt bé-hánytatott Bombiknak számát 700-ra teszik? Mint-hogy az Anglusoknak ilyen látogatássoktól minden szempillantatokban tartani lehet, minden ké-születek tetettetnek meg akadályoztatássokra. A' partokra mindenütt számos seregek gyűlnek öszfe, és bizonyos távolságokra Battériák és lárma-jelek készittetnek, hogy a' fenyegettett helyekenn kevés szempillantatok alatt elégséges fegyveresek gyülytethessenek öszfe. Ennek felette már most, a' Nieuporti, Ostendei, Sluysi, és Sasvan-Genti őrző seregek is számosabbak.

A' *la Hougue* fokánál és a' *Havrei* kikötő-helynél tett probájokról is az Anglusoknak, hofzfú tudósítások olvastatnak a' Párisi levelekben. Az *ö la Hougue* ellen tett próbájok csak Demon-stratzió vólt: *Havre* ellen intézték vólt nagyobb erejeket. Itt előbbször vizsgálá-nyomattatván, más

nap újra meg-jelentek, és ágyuzáshoz kezdettek. Egy Bombi bé is ütött egy haznak a' fedelinn, annyire közelitettek vólt az Anglus ágyuzó hajók: hanem, 12 újj Frantzia ágyuzó bárkák a' kikötő hely' belső részéből küjjebb evezvén, keményen tüzelni kezdettek az Anglus hajókra, mellyre nézve ezek másod izben is el-távoztak.

A' Directorium minden Frantzia kikötő-helyekbe sürgető parantsolatokat küldött, hogy az Anglia ellen való expeditzióhoz tartozó készületek mentül hathatósabban siettetődjenek.

Több Párisi Újjság levelek, és azok között a' *Redacteur* is, írják, hogy a' Directorium Frantzia seregeket rendelt légyen a' Cisálpina Respublika' vidékeiről, a' Sárdiniai Királynak a' Piemonti támadók ellen való segittetésére.

A' *Merlin*' Praesesi 3 hónapjai el-telvén, most már *Reubel* Praeses a' Directoriumban.

El evezvén Generál *Bonaparte*, mint fő vezére az Anglia ellen való expeditziónak, Május 19-dikén a' *Touloni* kikötő helyből, mingyár az után olyan rendelés tétetett *Toulonban* közönségessé, hogy 15 emberek számára újjanton szállások készittessenek, a' kik közelébbbről ide érkezni és itt hajókra ülni fognak.

Olasz Ország.

Május' 26 dikánn irták *Livornó*ból, hogy az a' *Touloni* kikötő helyből 19 dikben ki-evezett Frantzia hajós sereg, 24-dikben a' Korsikai, *Bástiával* által-ellenben lévő tengerenn, 25-dikben a' *Livornói* tengerenn, 26 dikban pedig ugyan ezen *Toskánai* tengerben lévő *Santa Margarita* nevű (az *Olaszoktól* *Gorgonának* neveztető) sziget mellett láttatott el-evezni. Útját, 150 zászlókkal, a' *Levante* felé folytatta.

Florentziában a' múlt Május 26-dikánn föld-indulás éreztetett, a' melly a' Nagy Hertzegségnek több részeiben is, nevezetesen pedig *Siena*

várossában volt érezhetőbb. Itt egy iszonyatos föld alatt való zúgus után kezdődött el, és olly kemény volt, hogy kár-vallás nélkül még egy ház sem maradt miatta, és több mint 50 embereken esett sérelem. A' többi emberek orditva futottak ki a' városból, és a' mezőn kerestek megmaradásra való helyet. Még a' Szent Atya is elhagyni kéntelenítettett mostani menedék-lakhelyét, annyival is inkább, hogy az Augustinusok' Klastroma, mellyben most lakik Ő Szentsége, erőssen megromladozott, és némelly részeiben egészen lakhatatlanná tétetett. Előbb a' *Gallerani* Familia' házába vette volt magát Ő Szentsége, innét pedig az után a' *Sergadi* Familia' falusi házához vitettetett. A' Templomok is erőssen megromlattatván, és bé száratatva lévén, *Pünkösöd'* vasárnapján a' nagy piatzonn ment véghez az innepi ceremonia. Azonban időnként még mind éreztetett a' földnek néhány gyenge megrendülése.

Rómában Május 23-dikán tűz támadott a' Karthusianusok' Klastromában, a' melly ürtelesen erőssen harapozott: hanem a' Frantzia és Lengyel seregek elő érkeztvén, csak ugyan nem soká mególtatott. Néhány Szerzetesek árestállattak, azzal vádoltatván, hogy ők vetettek volna tüzet a' Klastromnak, minthogy más nap' kiköltözni kényszerítették volna belőle.

Rómába 2000 Frantzia katonák érkeztenek bé, a' kik az ör-álló helyeket esmét által vették a' Lengyel seregtől.

Május 23-dikán a' Szent Atyának egy Kegyelem' levele hirdettetett ki Rómában, a' melly a' Larissai Érsektől és Hazafi Passaritól vagy on subscribáltatva, és némelly Innepeknek a' Római Respublikában való el-töröltetődését illeti. Ez az első *Breve*, a' mellyet Ő Szentsége a' maga Rómából való el-távoztása óta ki-adatott:

„Azok az innep-napok, a' mellyeknek a' Szent Atya rendelése szerént, ez után is, mint eddig meg kell innepeltetni, ezek: — 1) Minden

Vasárnapok. — 2) Kristus környülmeteltetése. — 3) A' három Királyok. — 4) Mária tisztulása. — 5) A' Szent Lélek' megjelenése Máriánál. — 6) Kristus' menybe-menetele. — 7) Ur' napja. — 8) Néri Filép, csak Rómában. — 9) Keresztelő Sz. János. — 10) Péter és Pál. — 11) Mária' menybe-menetele. — 12) Mária' születése. — 13) Minden Szentek. — 14) Mária' fogadása. — 15) Kristus' születése. — 16) Sz. János Evangélista."

„Ei töröltettek ezek: — 1) Máté, Apostol. — 2) József. — 3) A' második és harmadik innepnapja Husvétnak. — 4) Filép Jakab Apostol. — 5) A' Kereszt' feltalálása. — 6) A' második és harmadik innepnapja Pünkösdsnek. — 7) Jákob. 8) Anna. — 9) Lörintz, Mártir. — 10) Bertalam, Apostol. — Máté, Evangélista. — 12) Mihály, Ertzángyal. — 13) Simon Juda, Apostol. — 14) András, Apostol. — 15) Tamás, Apostol. — 16) István, Mártir. — 17) Az ártatlan tsetsemők. — 18) Sylvester.

Portugallia.

Az 5-dik Májusi Lisaboni tudósítások szerént 2-dikban esmét egy újj Anglus transport érkezett meg a' Tágus' torkához, a' melly transportnak egy 64 ágyus *Vengeur* nevű Linea hajó is késérője lévén, ezen volt az a' *Nelson* nevű esmeretes Admirál is, a' ki egy idővel ez előtt a' *Tenariffa* ellen való expeditzióban az egyik karját elvesztette. Ezen transportot valami Frantzia hajók, útjokban megtámadván, két transportot elfogtak belőle, és a' *Vigó*' öblibe eveztek bé vélek.

Spanyól Ország.

Hogy a' Spanyól Országot oda bagyni kén-telenítettő minden Emigránsok, *Majorka* szigetén minyájan együve ne gyülekezessenek, olyan parantsolatot adatott ki a' Király, hogy egy része ezen Emigránsoknak a' *Canariai* szigetekre szállítódjon által. Továbbá újjabban egy Királyi Rendelés tétetett közönségessé, a' mellyben ki-hirdet-

tetik, hogy mind azok a' Frantziák, a' kik az 1789-dik elztendőnek 14-dik Juliusától fogva jöttek Spanyól Országba, és az itt lévő Frantzia Consulok' laistromaikban bé-irattatva nintsenek, azon Királyi parantsolat alá foglaltatódjanak, a' melly szerént az Emigránsok Spanyól Országot oda hagyni tartoznak, és ezen parantsolat alóll, sem az ő eredetek, sem Spanyól Országban nyert méltóságok, sem az ő Királyi szolgálatban való létek, ki nem veheti őket.

A' 9 dik Májusi *Madridi* levelekből olvassuk, hogy Admirál *Massaredo* újjanton meghatározott rendelést vett légyen az iránt, hogy a' Kadixi hajós sereggel ki evezzen, és az Anglus hajós sereget meg-támadja.

Magyar Ország.

Szathmár Vármegyében Május 26. napján. — Orbán ugyan, a' mint tölle a' szöllös gazdák és egyebek is félni szoktak ámbár mord és kedvetlen idővel járult elő; de Isten jóvoltából faggyal és dérrel senkinek is kárt nem okozott. Mindazáltal olly káros jég essöket hozott, mellyek sok helyeken környékünkben, nemtsak a' zöld vetéseket, gyümölsöket, 's kerti veteményeket el verték, hanem még a' levegőben szabadon repeső madarakat is, mellyeket elő utól találtak, agyon verték. Ezen káros égi háborut ugyan olztántsendes, szapora, de hideg essö követte, melly mind az egész el szomjuhozott barazdákat meg itatta az ugarlásra. — A' tserebogár és hernyó is sok károkat tetzen környékünkben.

Valamelly veszett farkas egy szegény aszszony embert útjában annyira meg kinzott, hogy életben többé haza nem mehetett.

Egy gonosz kertész, a' midön szabad tettése szerént való élés a' kerten nékie meg nem engedtetett, az élő fákat ki vesztetni kezdette, és sok károkat is okozott, ki minekelötte gonosz tetteiért meg lakólt volna, átsmesterségre adta magát, a'

holott, tsak hamar, egy nagy tőkének reá lett omlásával ki végezte életét, 's így került el az érdemlett büntetést.

Elegyes Levelek.

Egy Német Iró így okoskodik a' *Touloni* titkos expeditzióról: — „Azon vélekedések között, hogy a' Frantzia *Touloni* hajós sereg hova szándékozna ki-szállani, leg hitelesebbnek látszik mostanában ez lenni, hogy az Afrikai partokra *Algier* ellen volna ez az expeditzió intéztetve. Ha ezt meg hódoltatná Frantzia Ország, meg örökösitené magát a' Mediterráneum tengeri uraságban, és tsak egyedül maga mellé kaparitaná a' *Levan-zei* kereskedést. Időre *Marokkó*ig ki-terjedhetne az *Algieri*, *Tunisi*, és *Tripolisi*, Frantzia *Colonia*, a' melly jövedelmesebb lenne, mint akar mi *Napnyugoti Indiai Colonia*. Itt lehetne 'hát a' sok mester emberek', ritka mivű mesterek', tudósok, 's egyéb e' félek' hajóra lett ülésének okát keresni, a' kik minyájan a' *Coloniák*' virágóztatására fognának (ezen okoskodás szerént) *Afrika*-ba küldettetni. — Az e' féle okoskodás, tsak papiros töltő mese.

A' Fels. Kir. U. Magyar Cancellariától önként nyugodalomra lépett nagy érdemű Referendariusokat, ugymint, a' *Temesvári* nem egyesült *Görög Püspök Mélt. Petrovics*, és *Mélt. Lovász Zsigmond* Ts. K. U. Tanácsos Urakat, maga belső titkos Tanácsossivá tenni, 's *Excellentiás* titulussal meg ajándékozni méltóztatott Fels. Urunk. — Az első helyett az *Károlyvári* nem egyesült *Görög Püspök Mél. Avakumovich István* Ur tétetett Referendariussá. — Az *Erdély Ország*i *Thesaurarius Praesidenst*, *Mélt. Gróf Betheln Józef* Urat, mind tulajdon virtusaira, mind ditső Eleinek érdemeire nézve, valóságos *Thesauriusságra* emelte Ő Felsége.

Gróf Kobentzelnek első *Selzben* lett megjelenését ahoz illő nagy tisztelettel fogadták a' *Frantziák*. A' *Izekere* előtt is utánna is egy *Dragonys*

tsoport ment parádében. Az útja mellett a' katonák kettős sört formáltak. Vízíza térése is hasonló tisztelettel ment véghez, és *François* maga is egész a' Rénus jobb partjára vízíza késérte az Austriai fő Ministert. A' másodiksori általmenetekor, Junius' 1. ső napján, reggeltől fogva estvéli 7 óráig maradott oda által a' Minister Úr.

Tudósítások.

Tek. Bihar Vármegyében lakos Titt. *Horváth István* nevű Procurator által történetből találtott 100 forintokat felül haladó summa eránt ollyatén kegyelmes rendelést méltóztatott Fels. Fejedelmünk tenni, hogy az ne tsak Bihar Vármegyében magában; hanem a' nemzeti újság levelek által az egész Magy. Hazában tétetődjék közönségessé, és három esztendő engedtesen a' bé jelentődés végett. Hogyha pedig ezen idő el folyása alatt Ura nem akadna azon pénznek, akkor osztán forditattassék a' N. Váradí szegénység' számára.

* * *

Tek. Bihar Vármegyében lévő Diószegi Uradalom kívánnya közönségessé tétetni, hogy a' Jövő Julius 15. dik napján 9000 darab öreg fürtös gyapjú, és 5000 darab barány fürtös gyapjú vagy öszveséggel, vagy részenként licitatio, az az, kótyavetye szerént, kész fizetésért fog ottan eladattatni a' többet igirőnek. A' kiknek tehát azon gyapjúnak meg vételére kedvek lészzen, jelenjenek meg a' fent meghatározott napon, dél előtt a' Diószegi Uradalom' Cancellariájában.